

Mr. F.W. Voorink Stichting

Spoorstraat 32 • 7101 GV Winterswijk • 0543 - 518 364

www.synagogewinterswijk.nl • info@synagogewinterswijk.nl

Open Monumentendag in de synagoge van Winterswijk op zondag 10 september

Ernst Wolff: van Vreden via Westerbork naar Winterswijk

WINTERSWIJK Het leven van veehandelaar Ernst Wolff begon in Vreden en liep over Westerbork naar Winterswijk. Het leven van Wolff staat centraal op de Open Monumentendag op zondag 10 september.

De synagoge aan de Spoorstraat is een vaste deelnemer aan deze monumentendag, die jaarlijks in heel Nederland wordt gehouden. De sjoel is op zondagmiddag van 13 tot 16.30 uur gratis toegankelijk. Naast de synagoge zijn ook het mikwe (het badhuis) en de 19e eeuwse begraafplaats te bezichtigen. De toegang is voor iedereen gratis.

Om 15 uur vertelt Marian Nijman van het Nationaal Onderduikmuseum in Aalten over het leven van Ernst Wolff (1906-1996). In zijn geboorteplaats Vreden, net over de grens bij Winterswijk, maakte hij op 9 november 1938 de Kristallnacht mee, de door de nazi's georganiseerde grootschalige pogrom, gericht tegen de Joodse bevolking van Duitsland. In een gesprek met 'Hulzer Willem' Wilterdink vertelde Wolff over die nacht. "Ik sliep voor aan de straat en opeens hoor ik een lawaai en ik naar achter, naar m'n moeder. Ik zeg: ze hebben de ruiten ingeslagen. Bij de buurman, de etalageruiten. Toen zei mijn moeder: ga maar achterom weg, voor de jongens is het altijd veel erger."

Zus Meta wordt in een vernietigingskamp vermoord, zijn moeder overleeft Theresienstadt, broer Karl Auschwitz en Ernst zit tot de bevrijding op 12 april 1945 in kamp Westerbork in Drenthe. In de zomer van 1945 komt Wolff naar Winterswijk. Terug naar Vreden wilde hij niet meer. „Nee, nee, nee, als je de kinderen hebt horen zingen 'Wenn das Judenblut die Strassen...', dat wilde ik niet."

Ernst Wolff pakte de veehandel weer op, hij was een vaste handelaar op de veemarkten in Doetinchem en Zwolle. Hij woonde en werkte in een boerderijtje aan de Waliënsestraat. De veehandelaar werd in februari 1996 begraven op de Joodse begraafplaats aan de Misterweg.

De deelname van de synagoge aan de landelijke Open Monumentendag wordt verzorgd door de Mr. F.W. Voorink Stichting. Deze stichting zet zich in voor het behoud van het synagoge-complex aan de Spoorstraat. Dat gebeurt onder meer door verhalen over het Joodse leven in Winterswijk te vertellen, door de sjoel open te stellen en bezoekers rond te leiden. Daarnaast zijn er jaarlijks verschillende culturele activiteiten, zoals lezingen, concerten en cursussen.